

Ramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

---

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2010 i de delar som avser förslag till statsbudget, finansplan m.m. samt de motioner som berör kulturutskottets ansvarsområde. För kulturutskottets del gäller detta främst de alternativa ramnivåer som förordas för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid av å ena sidan regeringen, å andra sidan respektive oppositionsparti.¹

För de närmast följande tre åren föreslår regeringen och oppositionspartierna att nivån på utgiftsområde 17 ska uppgå till följande belopp.

Tabell. Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsram för utgiftsområde 17

Tusental kronor

År	Regeringens förslag	Oppositionspartiernas förslag		
		Fi260 (s)	Fi261 (v)	Fi262 (mp)
2010	11 362 087	+271 000	+535 000	+400 000
2011	11 677 000	+271 000	+650 000	+600 000
2012	11 793 000	+271 000	+617 000	+800 000

Propositionen

Av sammanställningen framgår att regeringens förslag till utgiftsram för 2010 uppgår till 11 362 miljoner kronor. Det är 1 074,8 miljoner kronor mer än motsvarande ramnivå för budgetåret 2009 som riksdagen lade fast för ett år sedan. Av ökningen har 280,3 miljoner kronor sin grund i den årliga pris- och löneomräkningen av anslagen² medan netto 800 miljoner kronor avser överföringar mellan olika anslag och andra mer politiskt

¹ Budgetpropositionen, förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkterna 5 och 8 samt motionerna Fi260 (s) yrkandena 5 och 8, Fi261 (v) yrkandena 5 och 6 samt Fi262 (mp) yrkandena 4 och 6.

² Av utgiftsområdets 52 anslag har 34 pris- och löneomräknats med i åtta fall som mest 4,43 %.

betingade prioriteringar. Medelsbehovet för 2009 påverkas också av övergången till en kostnadsmässig redovisning, vilket för nio anslag begränsar medelsbehovet med 5,6 miljoner kronor.

Genom att generellt minska främst verksamhetsanslagen på kulturens område med 1,5 % har regeringen frigjort medel för andra kulturpolitiska satsningar. Sammanlagt 20 anslag har på detta sätt begränsats, vilket gett 46 miljoner kronor för nya insatser.

Bland regeringens prioriteringar på utgiftsområdet kan nämnas satsningen på Skapande skola som i dag omfattar årskurserna 7–9, men som i fortsättningen också ska gälla årskurserna 4–6. För detta ändamål avdelas ytterligare 55 miljoner kronor.

Bidraget till kulturmiljövård begränsades i budgetförslaget för innevarande år med 18 miljoner kronor. Denna besparing återförs nu i sin helhet tidigare än vad som aviserades i förra årets budgetproposition, men på grund av den samtidigt gjorda generella besparingen på 1,5 % begränsas nettotillskottet till 13 miljoner kronor. Den kyrkoantikvariska ersättningen föreslås även i fortsättningen utgå med 460 miljoner kronor per år, vilket motsvarar den ursprungligt fastställda bidragsnivån för 2009 som är slutåret för den nuvarande bidragsperioden.

Museerna tillförs brutto närmare 20 miljoner kronor. För en kommande renovering av Nationalmuseum avdelas 6 miljoner kronor. Naturhistoriska riksmuseet får ytterligare 3,2 miljoner kronor för arbetet med lokaler för samlingarna och för sitt palynologiska laboratorium. För den fortsatta ombyggnaden av Flygvapenmuseum anvisas 3 miljoner kronor. Arkitekturmuseet och Statens musiksamlingar erhåller 6 respektive 3 miljoner kronor för nya arbetsuppgifter medan Moderna museet får ett tillskott på 1 miljon kronor för verksamheten i Malmö, och lika mycket avdelas för en ombyggnad av Skansens Sollidenscen.

Dessutom tillförs 1,5 miljoner kronor till Riksförbundet Sveriges museer.

Operans anslag ökar med 10 miljoner kronor avsett för renoveringsarbeten och med 1,5 miljoner kronor för ett nytt uppdrag att främja samverkan mellan operainstitutionerna.

Dansens hus och Teateralliansen tillförs vardera ytterligare 4 miljoner kronor samtidigt som Unga Klara får ett tillskott på 3 miljoner kronor.

Konstnärsnämndens anslag räknas upp med 2,5 miljoner kronor för att ge nämnden bättre möjlighet att löpande bevaka konstnärernas ekonomiska och sociala villkor. I uppdraget ingår också att följa hur trygghetssystemens utformning och tillämpning är anpassade till konstnärernas situation. Centrumbildningarna tillförs ytterligare 10 miljoner kronor. Regeringen räknar med att denna förstärkning kan leda till ökad sysselsättning bland kulturskapare samtidigt som dynamiken på kulturarbetarnas arbetsmarknad stärks.

Institutet för språk och folkminnen har bl.a. till uppgift att bedöma hur språksituationen i Sverige utvecklas. Den nya språklagen trädde i kraft den 1 juli 2009, och regeringen vill stärka institutets möjlighet till uppföljnings-

insatser inom detta område genom att tillföra anslaget 3 miljoner kronor. Ytterligare 1,4 miljoner kronor tillförs för insatser avsedda att stärka teckenpräglets ställning. Talboks- och punktskriftsbibliotekets anslag räknas upp med 1,5 miljoner kronor för att ytterligare främja barns tillgång till punktskrift.

I budgetpropositionen föreslås att ett nytt anslag – 13:6 *Insatser för den ideella sektorn* – ska föras upp med 23,2 miljoner kronor för kunskapsutveckling, uppföljning och vissa andra initiativ som syftar till att främja den ideella sektorn.

Utgiftsområdets mest betydande anslagsökning avser stödet till idrotten som räknas upp med 760 miljoner kronor. Detta stöd har i betydande utsträckning länge kanaliserats vid sidan av statsbudgeten direkt från Svenska Spel till idrottsrörelsen. Regeringen föreslår nu att de externa överföringarna – exklusive det s.k. Idrottslyftet – i stället ska betalas ut från ett anslag.

Slutligen kan nämnas att filmstödet räknas upp med 1,5 miljoner kronor avsett för verksamheten vid Filmarkivet i Grängesberg samt att Ungdomsstyrelsen tillförs 15,1 miljoner kronor i form av en engångsförstärkning för att finansiera genomförandet av den 22:a världsscoutjamboreen i Sverige 2011.

Motionerna

De tre oppositionspartiernas ramförslag för 2010 överstiger budgetpropositionens ram för utgiftsområde 17 med 271–535 miljoner kronor.

Socialdemokraterna föreslår en utgiftsram för 2010 som är 271,3 miljoner kronor högre än regeringens. Partiet motsätter sig den av regeringen föreslagna generella besparingen på 1,5 % och återför därför 46 miljoner kronor till de berörda anslagen. Likaså motsätter sig Socialdemokraterna omfattningen av det föreslagna forskningsprojektet om den ideella sektorn och vill för egen del begränsa satsningen till en femtedel av regeringens förslag. Som en följd härav återförs 18,1 miljoner kronor till de anslag på utgiftsområdet som använts för att finansiera denna satsning. Till Accessprojektet, som upphör vid årsskiftet, vill Socialdemokraterna skjuta 65 miljoner kronor för att i rådande konjunktursituation skapa fler arbeten i kultursektorn, arbeten som leder till att vårt kulturarv kan bevaras och göras tillgängligt. Partiet vill också återinföra fri entré vid de statliga museerna och satsar för detta ändamål 24 miljoner kronor. Dessutom vill Socialdemokraterna bygga ut konstnärssallianserna med 25 miljoner kronor, stärka arrangörstödet med 20 miljoner kronor, öka det internationella kulturutbytet med 10 miljoner kronor och satsa lika mycket på såväl ett stöd för utbyggnad av digitala biografier som insatser för att lansera svensk film i utlandet.

Vänsterpartiets förslag till utgiftsram för 2010 överstiger regeringens med 535 miljoner kronor, eller med 4,7 %. Bland partiets rampåverkande förslag finns en betydande satsning på Accessprogrammet som tillförs 100

miljoner kronor. Även stödet till folkbildningen utökas i Vänsterpartiets budgetalternativ med närmare 100 miljoner kronor. Till detta kommer ytterligare 52 miljoner kronor för återinförd fri entré vid de statliga museerna. Vänsterpartiet motsätter sig regeringens förslag om en forskningssatsning inom den ideella sektorn. Till regional kulturverksamhet och fria grupper vill Vänsterpartiet avdela ytterligare 95 miljoner kronor. Scenkonstnärernas pensioner bör förbättras genom ett tillskott på 35 miljoner kronor och ytterligare 25 miljoner kronor avdelas till Riksteatern, Svenska rikskonserter och Unga Klara. Den senare ensemblen bör enligt Vänsterpartiet ges status som nationell scen för barn- och ungdomsteater. I Vänsterpartiets budgetalternativ avdelas också ytterligare 30 miljoner kronor till icke-kommersiella mötesplatser för ungdomar, 25 miljoner kronor till en utbyggnad av digitala biografier samt ett lika stort belopp till regionala filmcentrum. Slutligen kan nämnas att stödet till amatörkulturen, de nationella minoriteternas språk och kultur, regionala bibliotek, kollektivverkstäder och individuella visningsersättningar vardera föreslås få ett bidragstillskott på 10 miljoner kronor. Vid sidan av statsbudgeten bör enligt Vänsterpartiet dessutom ytterligare 300 miljoner kronor avdelas för barnkultur genom en överföring från AB Svenska Spels överskott.

Miljöpartiet de gröna vill till utgiftsområde 17 anvisa 400 miljoner kronor mer än regeringen. Av detta belopp sätter man av 100 miljoner kronor för en satsning på regionala kulturfonder och ett lika stort belopp för stimulansbidrag för reparations-, ombyggnads- och tillbyggnadsarbeten samt nybyggnation av kommunala kulturscener. Folkbildningen tillförs i Miljöpartiets budgetalternativ 80 miljoner kronor för ett "omställningslyft". Miljöpartiet motsätter sig regeringens förslag om en generell minskning med 1,5 % av ett tjugotal anslag på utgiftsområdet och återför därför 46 miljoner kronor till dessa anslag. Likaså motsätter man sig regeringens utökade satsning på Skapande skola och avdelar i stället 60 miljoner kronor till ett eget stöd till kommuner för deras kulturarbete gentemot barn och ungdomar. Miljöpartiet vill återinföra fri entré vid de statliga museerna och tillför 25 miljoner kronor för detta ändamål. Vidare vill Miljöpartiet öka Riksantikvarieämbetets anslag med 10 miljoner kronor och satsar lika mycket på såväl kulturmiljövård som stöd för restaurering av byggnader. Till ett kvinnohistoriskt centrum avsätts 4 miljoner kronor.

Utskottets överväganden

Kulturutskottet vill med anledning av dessa alternativa förslag framhålla följande. Respektive oppositionspartis förslag till utgiftsram för de kommande tre åren bärs upp av olika detaljyrkanden som utskottet kommer att pröva mer ingående i den fortsatta budgetbehandlingen. Gemensamt för dem är att de överstiger regeringens förslag. Längst går i det avseendet Vänsterpartiet med en ramnivå för utgiftsområde 17 som är 535, 650 respektive 617 miljoner kronor högre än regeringens för 2010–2012. Till dessa nivåförändringar kommer Vänsterpartiets förslag om en satsning på barnkultur vid sidan av statsbudgeten på hela 300 miljoner kronor, vilken förutsatt bli finansierad med Svenska Spels överskott. Tillsammans motsvarar alltså Vänsterpartiets förslag för 2010 en utgiftsökning på 835 miljoner kronor. Det är i praktiken samma sak som om ramen för utgiftsområde 17 i ett steg skulle ökas med drygt 7 % utöver den ökning som redan ligger i regeringens budgetförslag.

Det är enligt kulturutskottets mening angeläget att kulturpolitiken får en mer framskjuten plats i samhället. Självklart ser kulturutskottet därför positivt på satsningar som främjar kulturen liksom de övriga verksamheter som hör till utskottets ansvarsområde. Viktigt är dock att dessa satsningar görs på ett väl avvägt och långsiktigt hållbart sätt. Kulturutskottet anser inte att Vänsterpartiets budgetalternativ motsvarar detta krav. Det kan enligt utskottets mening därför inte ligga till grund för utformningen av en hållbar och stabil kulturpolitik.

Vänsterpartiet har i sin ekonomisk-politiska motion beaktat de minskade inleveranser från Svenska Spel som partiets förslag till barnkultursatsning ger upphov till. Eftersom kulturutskottet motsätter sig även denna satsning finns det enligt utskottets mening inte heller anledning att på det sätt Vänsterpartiet föreslagit korrigera statsbudgetens inkomster med 300 miljoner kronor. Kulturutskottet förutsätter att finansutskottet vid sin beräkning av kommande års inkomster på statsbudgeten beaktar även detta.

Miljöpartiets högre ramnivå bärs upp av främst tre förslag, nämligen en ny typ av regionala kulturfonder, ett stimulansbidrag för ROT-arbeten och nybyggnation av kommunala kulturscener samt av ett ”omställningslyft” knutet till folkbildningen. Kulturutskottet stöder inte dessa förslag och kan därför inte heller ställa sig bakom Miljöpartiets budgetalternativ.

Kulturutskottet kommer mer i detalj att pröva regeringens och oppositionspartiernas alternativa förslag i nästa steg av budgetprocessen. Redan nu vill emellertid kulturutskottet meddela att utskottet inte finner anledning att ompröva regeringens satsningar inom vissa områden. Det gäller bl.a. regeringens förslag till satsning på insatser för den ideella sektorn som i

Socialdemokraternas budgetalternativ föreslås bli begränsat till en femtedel. Kulturutskottet avvisar med det anförda Socialdemokraternas förslag till ram för utgiftsområde 17.

Kulturutskottet anser således att finansutskottet bör tillstyrka regeringens förslag i punkterna 5 och 8 i budgetpropositionen, förslag till statsbudget, finansplan m.m. samt avstyrka motionerna Fi260 (s) yrkandena 5 och 8, Fi261 (v) yrkandena 5 och 6 samt Fi262 (mp) yrkandena 4 och 6 i de delar de berör utgiftsområde 17.

Stockholm den 20 oktober 2009

På kulturutskottets vägnar

Siv Holma

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Siv Holma (v), Christer Nylander (fp), Cecilia Magnusson (m), Leif Pagrotsky (s), Lars Wegendal (s), Mats Johansson (m), Anders Åkesson (c), Nikos Papadopoulos (s), Anne Ludvigsson (s), Hans Wallmark (m), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Dan Kihlström (kd), Olof Lavesson (m), Göran Persson i Simrishamn (s), Camilla Lindberg (fp), Esabelle Dingizian (mp) och Göran Montan (m).

Avvikande meningar

1. **Ramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (s)**

Leif Pagrotsky (s), Lars Wegendal (s), Nikos Papadopoulos (s), Anne Ludvigsson (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s) och Göran Persson i Simrishamn (s) anför:

Enligt vår mening bör finansutskottet ställa sig bakom det förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden som Socialdemokraterna redovisar för 2010–2012. Vi föreslår således att finansutskottet tillstyrker motion Fi260 (s) yrkandena 5 och 8 i de delar som avser utgiftsområde 17.

2. **Ramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (v)**

Siv Holma (v) anför:

Vänsterpartiets förslag till utgiftsram för 2010 överstiger regeringens med 535 miljoner kronor, eller med 4,7 %. Bland partiets förslag finns en betydande jobsatsning på Accessprogrammet som tillförs 100 miljoner kronor för att tillgängliggöra vår gemensamma kulturskatt. Även stödet till folkbildningen utökas med närmare 100 miljoner kronor till insatser för att alla ska kunna delta i det digitala samhället. Ytterligare 52 miljoner kronor avsätts för att återinföra fri entré vid de nationella museerna.

Vänsterpartiet motsätter sig regeringens förslag om ett 10-årigt forskningsprogram inom den ideella sektorn och flyttar över dessa medel till forskningssatsningar inom folkbildningen. Till regional kulturverksamhet och fria grupper vill Vänsterpartiet avdela ytterligare 95 miljoner kronor. Scenkonstnärernas pensioner bör lösas genom ett tillskott på 35 miljoner kronor. Ytterligare 5 miljoner kronor anslås till Teateralliansen medan 18 miljoner kronor avdelas till Riksteatern, Svenska Rikskonserter och Riksställningar. Till Unga Klara anslås 10 miljoner kronor för att skapa en nationell scen med forskningsinsatser för barn- och ungdomsteater.

I Vänsterpartiets budgetalternativ avdelas också ytterligare 30 miljoner kronor till icke-kommersiella mötesplatser för ungdomar, 25 miljoner kronor till en utbyggnad av digitala biografer samt ett lika stort belopp till regionala filmcentrum. Slutligen kan nämnas att amatörculturen, de nationella minoriteternas språk och kultur, regionala bibliotek, kollektivverkstäder och individuella visningsersättningar föreslås få ett höjt bidrag med 10 miljoner kronor var.

Vid sidan av statsbudgeten bör enligt Vänsterpartiet dessutom ytterligare 300 miljoner kronor avdelas för ett lyft av barnkulturen genom en överföring från AB Svenska Spels överskott.

Enligt vår mening bör finansutskottet ställa sig bakom det förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden som Vänsterpartiet redovisar för 2010–2012. Jag föreslår således att finansutskottet tillstyrker motion Fi261 (v) yrkandena 5 och 6 i de delar som avser utgiftsområde 17.

3. Ramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (mp)

Esabelle Dingizian (mp) anför:

Enligt vår mening bör finansutskottet ställa sig bakom det förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden som Miljöpartiet redovisar för 2010–2012. Jag föreslår således att finansutskottet tillstyrker motion Fi262 (mp) yrkandena 4 och 6 i de delar som avser utgiftsområde 17.